

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۹/۱۴

احسان الله ارينزی

افریقا

(قسمت نود و چهارم)

تونیس (تونس) Tunisia

(قسمت دوم)

جغرافیای اقتصادی:

نظر اجمالی: قبل از تحول نارنجی 2011 که بعداً بنام بهار عرب مسمی شد و از تونسیا آغاز گردید، اقتصاد بازار آزاد، زراعت میکانیزه، تولید کافی انرژی، تولیدات صنعتی و گردشگری، از ستون های فقرات اقتصاد این کشور بحساب میرفتند.

در آنوقت ها کنترل دولت بر اقتصاد کاهش یافت و بجای آن سکتور خصوصی تشویق شد تا در کار انکشاف کشور گام گذارد. پروسیجر های اداری و حقوقی برای تشویق سرمایه گذاری سهلتر شد، صادرات تشویق شد، امکانات تفریحی برای گردشگران بیشتر شد. حجم قروض دولتی کاهش یافت و نرخ استخدام بالا رفت.

آغاز بهار عرب به حاکمیت طولانی ذین العابدین پایان داد. این تغییر کل باعث تغییراتی شد که در اول به زبان مملکت تمام شد. کسر بودجه بیشتر شد، سرمایه گذاران داخلی و خارجی دو دل شده و حجم سرمایه گذاری کاهش یافت. ذعامت طولانی ذین العابدین طبعاً با خویشخوری و فساد اداری همراه بود و عدالت در جغرافیای وطن مراعات نمیشد. منسوجات، البسه، مواد خوراکه، مشتقات نفتی، مواد کیمیایی و فاسفیت اقلام عمده صادرات کشور را تشکیل میدهد و از مزیت های برخوردار است که اتحادیه اروپا برای همکاران تجارتی خود منظور نموده است. در حال حاضر دولت تونسیا مشغول تطبیق اصلاحاتی است که از 8 سال باینطرف برای بهبود اقتصاد کشور در نظر گرفته شده است. نرخ بلند بیکاری، خاصاً در بین جوانان 18 – 24 ساله از مشکلات کلان اقتصاد این کشور بحساب میرود. شیوع کوید 19 بار مشکلات تونسیا را سنگین تر ساخته، که رفع آن یک مدت طولانی را دربر خواهد گرفت.

تونیسیا از جمله کشور های نسبتاً مرفه قاره افریقا است. عاید سرانه سالانه مردم این کشور در سال 2021 از 10000 \$ بالا رفته، که یک موفقیت عظیم بحساب میرود.

تولید ناخالص داخلی GDP: 153.15 بلیون \$ (2023).

رشد سالانه تولید ناخالص داخلی یا GDP: 0.04%

عاید سرانه سالانه: 12600 \$

ساختار سکتوری تولید ناخالص داخلی: زراعت 9.5%، صنعت 23.5% و خدمات 62.1% (2023).

انفلاسیون: 7.2% (2024).

نیروی کار: 4.24 میلیون نفر (2024). زراعت 14.8%، صنعت 33.2% و خدمات 51.7% (2014).

نرخ بیکاری: 16.2% (2024).

زندگی زیر خط فقر: 16.6% (2021).

بودجه: عواید 10.86 بلیون \$ و مصارف 12.37 بلیون \$ (2019).

د پانو شمیره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خبر و لولئ

صنعت: استخراج و پروسس تیل، فاسفیت، جست، سرب، سنگ آهن، گوگرد، مواد خوراکی، منسوجات، ملیوسات، پاپوش، اشیای چرمی، کود کیمیای، سمنت، سرامیک، مصنوعات دستی و سایر اموال.
رشد سالانه تولیدات صنعتی: 0.97% (-) (2023).
تولید برق: 5.77 ملیون kW (2020). از تیل 95.9%، از انرژی آفتابی 1.3%، از باد 2.6% و از آب 0.3% (2020).

مصرف برق: 16.73 بلیون kWh (2019)،

صادرات برق: 631 ملیون kWh،

واردات برق: 472 ملیون kWh،

تولید تیل خام: 42500 بیرل - روز (2021)،

صادرات تیل خام: 29400 بیرل - روز (2018)،

واردات: 10200 بیرل - روز،

ذخیره تیل: 425 ملیون بیرل (اول جنوری - 2021)،

تولید تیل پاک: 27770 بیرل - روز (2015)،

مصرف تیل: 107700 بیرل - روز (2019)،

صادرات تیل: 13660 بیرل - روز (2015)،

واردات تیل: 85340 بیرل - روز،

تولید گاز: 1.02 بلیون متر مکعب - سال (2019)،

مصرف گاز: 5.27 بلیون متر مکعب - سال،

واردات: 4.30 بلیون متر مکعب - سال (2019)،

ذخیره گاز: 65.12 بلیون متر مکعب (اول جنوری - 2021).

زراعت: 64.8% زمین های تونسیا کشت میشود که 18.3% آن تحت زرع بوده و 46.5% آن را چراگاه ها تشکیل میدهد. 6.6% زمین های این کشور را جنگلات و 28.6% باقی مانده را کوه ها، دریاها، شهرها، مناطق کار و تولید و محلات بود و باش روستایی تشکیل میدهد. در سال 2013 موازی 3920km² زمین تونسیا کشت میشود. 14.8% مردم این کشور در عرصه زراعت، مالداري، چراگاه ها، زنبورداری و جنگلداری مصروف کار اند و 10.1% تولید ناخالص داخلی ازین سکتور بدست می آید. چوب، گندم، حبوبات، جواری، زیتون، خرما، پنبه، چغندر، خینه، بادام، ستروس، میوه، سبزی، گوشت، عسل، لبنیات، تخم مرغ و علوفه از محصولات مهم زراعتی و مالداري این کشور به شمار میروند.

مالداري: تقریباً نیم مساحت تونسیا را چراگاه های پر از علوفه دربر گرفته، که امکانات خوبی را برای ایجاد فارم های زراعتی و تشویق دهاقین و مالداران به نگهداری و تربیت حیوانات اهلی فراهم نموده است. گوسفند 6.5 ملیون، بز 1.2 ملیون، گاو 635000، فیل مرغ 13 ملیون، شتر 275000 و 111 ملیون قطعه مرغ دارد. تونسیا سالانه 104000 تن ماهی صید میشود.

معادن: فاسفیت (سومین کشور جهان)، سنگ های آهن، تیل، جست، سرب، مس، منگنیز، زغال سنگ، نقره، پوتاشیم و سایر مواد.

صادرات: به ارزش مجموعی 19.73 بلیون \$ (2023).

ملیوسات، منسوجات، اموال نیم ساخته شده صنعتی، تیل خام، مواد خوراکی، زیتون و میوه، فاسفیت، سمنت، چرم، مواد معدنی، وسایل برقی، مواد کیمیای و ماشین آلات کوچک.

شرکای بزرگ تجاری: فرانسه 22%، ایتالیا 17%، جرمنی 13%، ایالات متحده امریکا 4% و لیبیا 4% (2023).
واردات: به ارزش مجموعی 21.95 بلیون \$ (2023).

فابریکه ها، ماشین آلات کوچک و بزرگ، وسایل نقلیه، پرزه جات، تیل و مشتقات نفتی، مواد خوراکی، اشیای استهلاکی، ادویه، مواد طبی، وسایل برقی، مواد کیمیای، منسوجات و اسلحه و مهمات.

شرکای بزرگ تجاری: ایتالیا 13%، فرانسه 12%، چین 10%، روسیه 8% و جرمنی 7% (2023).

قروض خارجی: 21.21 بلیون \$ (31 دسمبر - 2023).

واحد پولی: دینار تونسیا Tunisia Dinar.

یک دالر امریکایی = 2.88 دینار تونسییایی (30 جون 2025).

سال مالی: عیسوی (گریگوری)

سیستم وزنی: متریک و اوزان محلی.

ترانسپورت: تونسیا 2173km خط آهن (65km برقی)، 20000km سرک پخته، 3111km پایپ لاین برای انتقال گاز طبیعی، 68Km پایپ لاین برای گاز مایع، 1381km برای تیل خام و 453Km برای تیل تصفیه شده و 71 کشتی تجاری (با ظرفیت 1000GRT یا بیشتر از آن) دارد.

1	Container ship	کانتینر
8	General Cargo	کارگو عمومی
1	Oil Tanker	تانکر مواد نفتی
61	Others	دگران

میدانهای هوایی: مجموعاً 29 (2021)	پخته 15	خامه 14
رنوی طولتـــر از 3047m	4	-
رنوی از 2438m تا 3047m	6	-
رنوی از 1524m تا 2437m	2	1
رنوی از 914m تا 1523m	3	5
رنوی کوتاه تر از 914m	-	8

میدان های هلیکوپتر: 5 (2013).

فرانسوی ها اولین میدان هوایی عصری را در سال 1940 در شهر El Aouina آماده پرواز ساختند. در سال 1958 دولت مستقل تونسیا اولین خط هوایی ملکی کشور را بکار انداخت که Tunis Air نام داشت. این کشور حالا 8 شرکت خدمات هوایی ملکی عمدتاً در سکتور خصوصی دارد که در سال 2020 با 53 بال طیاره مسافربری، کارگو و چارتر 4.3 میلیون مسافر و 13.23 میلیون mt-km مال التجارة را جابجا نموده اند. 2.13 میلیون موتر تیزرفتار، بس، لاری، تانکر و سایر وسایط نقلیه ساختمانی و معدنکاری.

بنادر: بیزریت Bierte، گابص Gabes، لاکولیت، سفاکس Sfax، سوسی Sousse، تونسیا و زارزيس Zarzis. مخابرات: کود تلفون (00216). تعداد تلفون های دیجتل 1.86 ملیون و همراه 16.4 ملیون (2023). تونسیا یکی از بهترین سیستم های تلفون دیجتل، همراه و IT شمال افریقا را در اختیار دارد. سه شرکت مخابراتی این کشور به اثر تشویق دولت تلاش میکنند، تا زود تکنالوژی 5G را معرفی نموده و حکومتداری برقی را تا 80% بالا ببرند. قیم مخابره و انترنت بسیار خوب و مردم از آن راضی به نظر میرسند که هر سال با تکنالوژی جدید، تجدید و مدرن میشود. تونسیا برای ارتباطات داخلی خود و ارتباط با لیبیا و الجزایر، وایر، کواکسل و مایکرویف دارد. اما برای رابطه با جهان کیبل های زیر آب و برای ماهواره های انتلسات و عربسات در بحر اتلس، دو ستیشن زمینی در خاک خود دارد.

کیبل های زیر آب 4 – WE – ME – SEA، Didon و HANNIBAL در مناطق ساحلی این کشور باهم وصل میشوند و به تونسیا یاری میرساند تا با اروپا، آسیا و شرق میانه ارتباط مخابراتی داشته باشد.

رسانه ها: قانون اساسی و قانون رسانه های همگانی تونسیا آزادی رسانه ها و بیان را تضمین نموده است. شرکت رادیو تلویزیون دولتی این کشور ERTT، دو رادیو تلویزیون و 12 رادیوی ولایتی دارد که به زبان های عربی، فرانسوی و بربر نشرات دارند. سکتور خصوصی تونسیا 10 تلویزیون و 36 رادیو دارد. تعداد زیاد مردم تونسیا می توانند که برنامه های تلویزیونی مصر و سایر کشور های عربی و بعضی کشور های اروپایی را از راه ماهواره، کیبل و انترنت ببینند و بشنوند.

شرح وسایل انتشاراتی موجی در تونسیا (2021)			
مراکز نشرات رادیویی	4 = AM، 32 = FM و 2 = SW	کل تعداد رادیو	2.9 ملیون
مراکز نشرات تلویزیونی	12	کل تعداد TV	2.7 ملیون

کود انترنت: tn.

مشترکین انترنت: 8.5 ملیون. 72% مردم (2023).

انکشاف اجتماعی: تونسیا بحساب تولید ناخالص داخلی و عاید سرانه سالانه از کشور های در حال پیشرفت و ثروتمند افریقا و جهان است. به اساس معلومات CIA World Factbook – 2023 هر تونسییای سالانه بطور متوسط \$ 12600 عاید دارد که حدود 22 - 24 بار بیشتر از عاید مردم افغانستان است.

81.8% مردم تونس‌یا بالای 15 سال (مردان 89.6% و زنان 74.2%) دارای تعلیمات متوسط، مسلکی و یا عالی هستند، تعلیم و تربیه برای اطفال 7-16 سال الزامی و رایگان است، جوانان بطور متوسط 15 سال درس میخوانند، 94% اطفال واجد شرایط به مکاتب میروند، دولت 6.7% تولید ناخالص ملی را به امر انکشاف معارف و تحصیلات عالی اختصاص داده و با سکتور خصوصی یکجا کار میکند تا برای کودکان و جوانان کشور، زمینه تعلیم و تربیه خوب فراهم شود.

تعلیم و تربیه درین کشور از کودکستان آغاز و به پوهنتون به پایان میرسد. رفتن به کودکستان تقریباً الزامی و رایگان نیست. دروس مکاتب تونس‌یا به زبان های عربی و فرانسوی است و تمام سیستم تعلیمی از روی مودل فرانسه کاپی شده است.

مکاتب ابتداییه 6 سال (7-12 ساله) است که متعلمین مضامین ساده شامل نصاب تعلیمی دولتی را از استادان لیسانس می آموزند و ورزش میکند. تونس‌یا یگانه کشور افریقا است که تعداد دختران در آن در مکاتب بیشتر از پسران میباشد. مکاتب متوسطه 3 سال (13-15 سال) اند که باز هم الزامی است و متعلمین به فراگیری زبان های عربی و فرانسوی، کیمیا، فزیک، هندسه، الجبر، مثلثات می پردازند. بعد از این لیسه می آید که 4 سال را دربر میگیرد که سه نوع اند. لیسه های علوم اجتماعی و انسانی، لیسه های ساینس و تکنالوژی و لیسه های فنی و مسلکی.

تمام معارف مربوط وزارت معارف تونس‌یا است، درحالیکه مکاتب فنی و مسلکی به وزارت استخدام تعلق دارد که در سراسر کشور شعبه دارد و جوانان مطابق ضروریات روز در بیش از 80 کورس مختلف تربیت میشود.

تحصیلات عالی در تونس‌یا بسیار خوب توسعه یافته، تا جاییکه حالا 350 هزار محصل در موسسات دولتی و خصوصی و بیرون کشور مصروف تحصیل هستند و خود تونس‌یا نیز محصلین خارجی دارد.

تونس‌یا 13 پوهنتون مهم و 24 انستیتوت تکنالوژی و 6 موسسه تربیه معلم دولتی و عامه دارد. موسسات خصوصی هم به 27 میرسد که همه مستندرد های وزارت تحصیلات عالی و مسلکی کشور را تطبیق مینمایند.

مسجد و مدرسه (پوهنتون) زیتون که در سال 732م بنیاد گذاشته شده، حالا به یک سمبول تاریخ، مذهب و فرهنگ این کشور مبدل و دارای قدامت و شهرت کافی میباشد.

شرح مراکز تعلیمی تونس‌یا (2013)			
نوع مرکز تعلیمی	تعداد مرکز	مجموع آموزنده	مجموع آموزگار
مکاتب ابتدایی	2650	1600000	80000
متوسطه و لیسه ها	1700	1020000	51000
مکاتب فنی و مسلکی	55	40000	3500
تحصیلات عالی	70	350000	30000

تونس‌یا 19 روزنامه چاپی و برقی و حدود 170 هفته نامه، ماهنامه و گاهنامه دارد که 60% آنها به زبان عربی و باقی مانده به زبان های فرانسوی و بربری منتشر میشوند. La Presse Tunisie و Babnet Tunisie از مهم ترین روزنامه های چاپی این کشور هستند. هر سال بطور متوسط 1800 عنوان کتاب جدید علمی، هنری، ادبی، تخنیکی و معلوماتی نشر می شود و هر نفر سالانه بطور اوسط 6.1Kg کاغذ را برای نوشتن، خواندن و نشرات به مصرف میرساند که یک رقم خوب است.

محیط زیست این کشور بخاطر فعالیت های مراکز تولید، رفت و آمد زیاد وسایط نقلیه و بی توجهی مردم خساره مند گردیده است. توجه دولت تونس‌یا به حفظ صحت عامه و واکسین و وقایه در کل افریقا خوب است، امکانات کافی دارد و بیمه های جان میگیرد که بتوانند در اوقات مریضی، بیکاری، پیری، معلولیت، تقاعد و مرگ با نیازمندان و مستمندان کمک نموده و سهولت ها را فراهم کند.

دولت تونس‌یا 7% تولید ناخالص داخلی خود را به صحت مردم اختصاص داده (2021)، افزایش سالانه نفوس 0.69% است (2022) که در دنیا درجه یکصد و بیست و نهم را به خود اختصاص میدهد، در 1000 طفل نو تولد 11.87 نفر میمیرند که در دنیا یکصد و بیستم میشود، عمر وسطی مردم به 76.82 نزدیک شده، یک زن در کل عمر بطور وسطی 2 طفل دنیا می آورد که در دنیا جایگاه یکصد و هشتم را دارد، 1.6% کودکان زیر پنج سالگی وزن کافی ندارد، 100% مردم به آب صحتی آشامیدنی دسترسی دارند، 98.8% تشنابها صحتی و عصری اند، حدود 16500 نفر با HIV/AIDS زندگی میکنند. هر سال بطور متوسط 73 نفر بعلت این مریضی میمیرند و در 100000 نفر 15 نفر توبرکلوز دارند.

مردم تونس‌یا حقوق زنان را رعایت میکنند و حضور زنان در جامعه بسیار ملموس است. درین کشور امکانات انکشاف امور هنری و فرهنگی نیز خوب است.

در تونس‌یا به هر 4.2 نفر یک TV، به 4.1 نفر یک رادیو، به 20 متعلم یک معلم، به 12 محصل یک استاد، به 7.6 نفر یک تلفون دیجتل، به هر نفر 1.3 تلفون همراه، به 770 نفر یک داکتر عمومی و به 400 نفر یک بستر شفاخانه میرسد، 100% مردم برق و 72% انترنت دارند. قوای مسلح: قوای زمینی، قوای بحری، قوای هوایی و مدافعه هوایی، گارد ملی و پولیس. سن خدمت عسکری: 20 – 23 ساله، یک سال خدمت اجباری. سهم مصارف عسکری در تولید ناخالص داخلی: 2.5% (2024). منازعات منطقوی: تونس‌یا برای نشانی کردن حدود بحری خود با لیبیا و مالتا مذاکراتی در پیشرو دارد. مواد مخدر: ندارد.

تاریخ: 12 قرن قبل از میلاد، فنیقی‌ها در کناره‌های ساحلی افریقای شمالی دست به کار شده و چند شهرک و بندر تجارتی ایجاد کرده بودند. در سده 8 در همین منطقه ساحلی در حال حاضر پایتخت تونس‌یا در آن ایجاد گردیده است، دولت کارتاژ بمیان آمده بود. سرتاسر خاک تونس‌یا امروزی تا قرن 6 تحت کنترول و تسلط کارتاژی‌ها قرار گرفت. انیبال رهبر دلیر کارتاژی در سال 146 ق م به اثر حملات عساکر امپراطوری روم شکست خورد و خاک دولت کارتاژ، یعنی تونس‌یای امروزی تحت کنترول رومی‌ها قرار گرفت و به یک ولایت رومی در شمال افریقا تبدیل شد. پس از آن نوبت به واندالیان، امپراطوری روم شرقی یا بیزانس رسید. در نیمه قرن 7 مسلمانان عرب مصروف فتوحات در شرق افریقا شده و توانستند که خاک تونس‌یا را در پنجاه سال به تدریج تصرف نمایند. اسلام این کشور را در راه پیشرفت کمک و شهر قیروان به یک مرکز مهم و بزرگ تمدن اسلامی، طب و معماری تبدیل شد. پس از آن تا قرن 16 این گروه‌های مسلمانان بالای تونس‌یا خدمت کرده اند: مهلبی Mohallabi، اغالبه، زیریان، موحدون، مرابطون و حفصیون. این سالیهای طولانی بالای تونس‌یا گاهی در حالت آرام و نارمل سپری شده و گاهی هم با قیام‌های مردم همراه میشدند.

حفصیون سه قرن بالای تونس‌یا حکومت کردند (13 – 16م)، که بعضی مناطق ساحلی الجزایر را نیز تصرف نموده و چند قلعه بزرگ عسکری در آنجا ایجاد کرده بودند. زمانیکه حفصیون ناتوان شدند؛ ایتالوی‌ها به سوی این سرزمین متوجه شده و میخواست که آن را تصرف نمایند. اما دولت عثمانی ترک‌ها قبل از حرکت آنها دست به کار شد و نایب سالار ترکی خیرالدین بارباروسا مناطق ساحلی تونس‌یا را تصرف نمود و سه سال پس از آن سرتاسر مناطق ساحلی و سرحدی تونس‌یا و الجزایر تحت کنترول دولت عثمانی ترک‌ها قرار گرفت؛ اما بربری‌ها در مناطق مرکزی این کشور دست بالا داشتند و نقاط را حفظ کردند.

در سال 1574 تونس‌یا یک ولایت امپراطوری عثمانی شمرده شد؛ اما چون از قسطنطنیه پایتخت خلافت عثمانی بسیار دور بود، به این سبب یک نوع خودمختاری داشت که در زمان حاکمیت خانواده مراد اندکی بیشتر هم شد (1612 – 1702).

در سال 1705 حسین ابن علی ترک یک سرلشکر دولت عثمانی، دست خانواده مراد را از اداره محلی تونس‌یا کوتاه و خودش زمام امور را به دست گرفت و سلسله حسینی را بمیان آورد. وی تونس‌یا را در داخل تشکیلات امپراطوری عثمانی به عنوان کشور آزاد معرفی نمود.

در اوایل قرن 19، دولت‌های اروپایی به افریقا نزدیک شده و مداخلات شان را در امور داخلی تونس‌یا نیز آغاز کردند.

در سال 1881 پیمان باردو Bardo میان پادشاه تونس‌یا و فرماندهان فرانسه امضا و این کشور تحت حمایت فرانسه قرار گرفت. در سال 1952 حزب نهضت الدستور تاسیس شد که به دست آوردن آزادی و استقلال کشور را یکی از وظایف خود حساب میکرد. فرانسوی‌ها این جنبش را تحمل کرده نتوانست؛ حزب را به شدت سرکوب اما خودمختاری محدود تونس‌یا را قبول کردند.

تونس‌یا طی سالیهای جنگ دوم به جنگ افریقای شمالی کشانیده شد. در همان سالها احساسات آزادی خواهی مردم باز زیانه کشید و نهضت الدستور باز به حرکت آمد و مبارزه مسلحانه را برضد فرانسه قویتر شد. مبارزین الدستور از سال 1952 تا سال 1955 بحدی حمله کردند که فرانسه خودمختاری مکمل این کشور را به رسمیت شناخت و چون در جنگ دوم جهانی خسارات بزرگ را تحمل نموده بود، نمی توانست بیشتر از این بار سنگین جنگ را به دوش بگیرد. به این سبب، پس از یک سال، روز 30 تونس‌یا را به حیث یک کشور آزاد و مستقل به رسمیت شناخت. حبیب بورقبیه Habib Bourquiba به حیث نخست وزیر دولت شاهی انتخاب شد و این کشور عضویت ملل متحد را بدست آورد.

در سال 1957 نظام شاهی در تونس‌یا پایان یافت و بورقبیه به حیث رییس جمهور این کشور سوگند وفاداری یاد کرد. در سال 1961 دولت تونس‌یا از فرانسه خواست که پایگاه هوایی خود را در بیزرت ببندد. فرانسه این درخواست را نپذیرفت و جنگی به وقوع پیوست که بعد از دو سال به انسداد پایگاه مذکور انجامید.

در ماه جنوری 1987 اتحادیه کارگران تونس‌یا، به امید افزایش معاشات دست به اعتصاب زدند، دولت حبیب آشور رهبر اتحادیه را بداشت نموده و پولیس تعداد زیادی کارگران را زخمی ساخت. در جنوری 1984 سبسایدی مواد

خوراکی، از سوی دولت متوقف گردید. قیمت نان به طور ناگهانی 115% بالا رفت و یک بار دگر، راه برای مظاهرات گسترده باز شد. در جریان این برخوردها و ناامنی ها در حدود یک صد نفر، از سوی پولیس کشته شدند. در سال 1985 تعداد زیادی مردم در جریان منازعات و برخوردهای خونین میان نظامیان دولتی و گروه های مخالف اسلامی کشته و زخمی شدند. در 1987 جگرن ذین العابدین بن علی نخست وزیر تونسیا شد. رییس جمهور حبیب بورقیبه میخواست که طرفداران ذین العابدین را در جنگ علیه مخالفان اسلامگرا استعمال نمایند؛ اما آنها بورقیبه را از کار برکنار نموده و ذین العابدین زمام امور را در دست گرفت.

در انتخابات اپریل سال 1989 ذین العابدین بن علی 99% آرای مردم را بدست آورد و رییس جمهور شد. در ماه مارچ 1992 رهبران و یک عده اعضای حزب النهضه تونسیا به حبس ابد محکوم شدند. در مارچ 1994 باز هم بن علی آرای مردم را بدست آورد و برای دومین بار بحیث رییس جمهور سوگند وفاداری یاد کرد.

در سال 1995 یکی از رهبران اپوزیسیون سیاسی، محمد موعده به دلیل فعالیت های گسترده و به اتهام داشتن روابط پنهانی با دولت لیبیا به یازده سال زندان محکوم شد.

در سال 1996 تونسیا مورد توجه بانک جهانی قرار گرفت و به حیث مشتری خوب این بانک در منطقه شناخته شد. پیمان تجارتی میان تونسیا و اتحادیه اروپایی در سال 1998 امضا و اتحادیه اروپا قبول کردند که سهولت های گمرکی و مالیاتی برای اموال صادراتی این کشور فراهم خواهند کرد.

در انتخابات سال 1999 تونسیا باز هم بن علی رییس جمهور شد. مجلس نماینده گان جدید بمیان آمد، محمد الغنوشی به حیث نخست وزیر سوگند وفاداری یاد کرد و دولت حدود 600 زندانی حزب کمونست کارگران و حزب النهضه را رها کردند. بعد از حملات یازدهم سپتمبر بالای امریکا، وزیر امور خارجه تونسیا وارد لندن شد و از مسولین امور برتانیا خواست، آنعه رهبران حزب النهضه را که در لندن زنده گی میکنند به دولت تونسیا بپارند.

در اپریل سال 2002 در قانون اساسی تونسیا تعدیلاتی وارد شد و ذین العابدین بن علی برای چهارمین بار در سال 2004 و برای پنجمین بار در سال 2009 به حیث رییس جمهور انتخاب شد.

در دسمبر سال 2010 زمانیکه فساد اداری گسترده، بیکاری بی مثال، فقر و ناداری، گرانفروشی و بالا رفتن قیم مواد خوراکی، عرصه را بر مردم تنگ کرده بود، مظاهرات گسترده پی مردم از شهر سید بوزید Sayeed Bouzid آغاز گردید. روز 12 دسمبر یک جوان به اثر فقر، ناداری و بیکاری خود را در پایتخت تونسیا آتش زد. این حادثه آتش مظاهرات و اعتراضات مردم را بحدی شعله ور ساخت که بن علی پس از دیدن راهپیمایی های گسترده، روز 14 جنوری سال 2011 فرار نمود و فواد میبازا Fawad Mebazaa رییس مجلس نماینده گان، بحیث رییس موقت توظیف شد. در آن روزها مظاهرات آرامی نداشت و نخست وزیر محمد عنوشی Mohammad Ghannouchi نیز مجبور بر استعفی شد.

در ماه جنوری 2011 حکومت وحدت ملی شکل گرفت و در ماه اکتوبر انتخابات برای تشکیل مجلس قانون اساسی دایر شد. در ماه دسمبر فعال حقوق بشری و عضو حزب کانگرس جمهوری، بحیث رییس دولت موقت انتخاب شد. در ماه فبروری 2012 مجلس قانون اساسی کار تسوید قانون را رویدست گرفته، که بعد از مباحثات طولانی و گاهی جنجال برانگیز، در جنوری 2014 به پایان رسید و قانون نافذ شد.

انتخابات ریاست جمهوری و شورای ملی تونسیا در ماه دسمبر همین سال برگزار و Caid Essebsi بحیث رییس جمهور برگزیده شد. نامبرده در ماه جولای 2019 فوت نمود و دوره انتخابات زود هنگام بعدی قیس سعید بحیث رییس جمهور سوگند وفاداری یاد نمود. در ماه اکتوبر باز انتخابات شوری دایر شد و 2017 نماینده مردم به مجلس راه یافتند. در ماه جولای 2021 به اثر چند تعدیل در قانون اساسی، به ریاست جمهوری حق داده شد که میتواند شوری را بحالت تعلیق درآورده و نخست وزیر را معزول سازد.

در سال 2024 رییس جمهور با استفاده از قدرت خود، شورای ملی 217 نفره را تعلیق و نخست وزیر را برکنار نمود. قابل یادآوری است که تعدیلات سال 2022 به رییس جمهوری صلاحیت داده بود، تا چنین اقداماتی کرده بتواند. رییس جمهور بتاريخ 21 مارچ 2025 سارا زعفرانی Sarra Zaafrani Zenzri را بحیث نخست وزیر تونس بکار گماشت.

روابط افغانستان با تونسیا: از کتاب (افغانستان و جهان – کشورهای آسیایی و افریقایی) منتشره سال 2004 ریاست مطالعات منطقوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی افغانستان، چنین بر میاید، که افغانستان و این کشور هیچگاهی روابط سیاسی نداشته اند.